

Program Misli prostor / Think Space

Geopolitičke granice

Natječajni zadatak

NOVA GLOBALNA GRANICA

Teddy Cruz

Namjera ovog natječaja je potaknuti kritička promišljanja graničnih područja kao laboratorija u kojima možemo iznaći nove paradigme urbanizacije i demokratizacije. Ovi kritični pragovi ogledala su politike migracije i državljanstva, rada i nadzora, napetosti između razvučenih i zgusnutih naselja, formalnih i neformalnih urbanizama, bogatstva i siromaštva, kao i sudara prirodnih sustava i političkih jurisdikcija, otkrivajući sukob kao sredstvo ponovnog promišljanja umejtničkih praksi.

UVODNI SCENARIJ

(Referentni okvir)

Politički ekvator

U namjeri da stvori istraživački okvir za vlastitu praksu, Teddy Cruz je posljednjih godina osmislio koncept *Političkog ekvatora*. Uzevši granicu između Tijuane i San Diega kao ishodišnu točku, stvorio je dijagram koji ocrtava zamišljenu liniju uzduž granice SAD-a i Meksika i produžuje je preko cijele mape svijeta, definirajući usku traku svjetskih sukoba između 30. i 36. paralele sjeverne polutke. Duž ove zamišljene granice koja opisuje svijet leže neke od najkritičnijih svjetskih granica: granica između SAD-a i Meksika u Tijuani odnosno San Diegu, najintenzivniji imigracijski prolaz iz Latinske Amerike u SAD; Gibraltarski tjesnac, preko kojeg valovi emigranata iz Sjeverne Afrike ulaze u Europu; izraelsko-palestinska granica koja dijeli Bliski Istok, kao i sporne granice Afganistana, Irana, Iraka, Sirije i Jordana; Kontrolna linija između indijske države Kašmir i *Azada*, ili slobodnog Kašmira na pakistanskoj strani; Tajvanski tjesnac koji je područje sve napetijih odnosa

između Kine i Tajvana, pogotovo sad kada *Pearl River Delta* sve brže postaje glavni kineski gospodarski portal za protok stranog kapitala, poduprt tradicionalnim centrima Hong Konga i Šangaja i paradigmatiskim transformacijama kineskih metropolisa pod utjecajima radne snage i nadzora.

Politički ekvator svoju rezonancu pronalazi i u revidiranoj geografiji svijeta poslije 11. rujna, koju nalazimo i u dijagramu Thomasa P. M. Barnetta u njegovoj *Novoj mapi Pentagona*, u kojoj on dijeli svijet na “funkcionirajuću jezgru”, odnosno dijelove svijeta u kojima se “globalizacija manifestira umreženošću, financijskim transakcijama, liberalnim medijima, i sigurnošću zajednice”, te “neintegriranu rupu”, “regije opterećene politički represivnim režimima, općim siromaštvom i bolestima, rutinskim masovnim ubojstvima, i kroničnim sukobima koji odgajaju sljedeće naraštaje svjetskih terorista”.

Ipak, ova obnovljena svjetska granica radni je dijagram, znakovit za hemisfernu podjelu na bogate i siromašne, preklapajući se s nizom nekih dugih kritičnih točaka u svijetu, i, konačno, nije neka “mrtva linija”, nego operativna kritična granica koja se savija, lomi i razvlači otkrivajući neke druge zone sukoba diljem svijeta, u kojima se nevidljive trans-hemisferne sociopolitičke, ekonomske i prostorne dinamike manifestiraju na regionalnim i lokalnim razinama. Politički ekvator je uvod u mnoge od ovih lokalnih radikalizama, razasutih diljem kontinenata, sugerirajući da će se neki od najrelevantnijih projekata za unapređenje društveno-ekonomske uključenosti roditi ne u zonama obilja već u zonama oskudice, usred kakvog sukoba oko geopolitičkih granica, prirodnih resursa ili marginaliziranih zajednica.

KRITERIJ

Revidiranje graničnih zona

Scenariji PRIJE-POSLIJE:

Tražimo druge kritične točke geopolitičkih granica, unutar i izvan Političkog ekvatora, koje valja promisliti i artikulirati. Ove geografije sukoba moraju se razumjeti radikalizacijom postojećeg, kako bismo mogli zamisliti nove modele mogućeg.

1. Retroaktivno: 'PRIJE-dijagram'* koji otkriva postojeće sukobe u kritičnim zonama, kao ishodišna točka.

Primjer 1:

- Raskorak između prirodnih i administrativnih granica: *vodnoopskrbni sustavi i političke granice, neistraženi prirodni resursi i marginalne zajednice, ekološki zaštićene zone i militarizacija*, itd. Sukob imigracije i (kolonijalnih) granica: *formalne i neformalne društvene gustoće i ekonomije, bogatstvo i siromaštvo, globalna migracija i državljanstvo*, itd, i druge.

+ SUDAN

Slučaj Južnog Sudana je zanimljiv primjer. New York Times izvještava prije par tjedana: podjela Sudana na dva dijela znakovita je jer pokazuje kako administrativne kolonijalne granice koje su iscrtali Britanci dolaze u sukob s nomadskim zajednicama poput Misseriya, koji ne žele biti kategorizirani ni kao sjeverni ni kao južni. Isto tako, ovaj sukob otkriva i jednu drugu geopolitičku konfiguraciju: možda se Afrika kreće u smjeru spoznaje da su manji djelovi bolji, i da se kolonijalne granice moraju mijenjati i prilagoditi kako bi se stvorile jedinice lakše za upravljanje.

2. Projektivno: 'POSLIJE-dijagram'* koji rekonfigurira postojeća stanja u nove konceptualne odnose, revidirajući granične zone.

Primjer 2:

- Mogu li geo-prirodni sustavi redefinirati administrativne geopolitičke granice?

+ POLUOTOK EUROPA

Odgovarajući na zahtjev Europske Zajednice prije nekoliko godina da artikuliraju ikonski dijagram koji bi redefinirao Europu mimo općenite slike kontinenta definiranog prvenstveno svojim jurisdikcijskim međudržavnim granicama, prostorni umjetnici Helen i Newton Harrison stvorili su projekt naziva Poluotok Europa. Ovaj je dijagram trebao pokrenuti nove debate i

podići svijest o budućnosti manje definiranoj demarkacijom geopolitičkih granica, a više naglaskom na prirodne sustave. Oni su na kraju definirali dijagram koji je izbrisao sve političke granice, vizualizirajući umjesto toga vodoopskrbne sustave koji prelaze sve postojeće političke granice između nacionalnih država.

PREDAJA RADOVA

Svi radovi se predaju digitalno. Formati za predaju uključuju (a) jedan A2 format (horizontalna/landscape orijentacija) ili (b) uvezanu projektno-istraživačku knjižicu. Predani rad mora sadržavati prije svega dva gore definirana dijagrama. ****Napomena: Prije-Poslije scenariji mogu postati i jedan te isti scenarij, ovisno o namjeri natječajnog rada/projekta.*** Molimo pošaljite i tekst koji promišlja i elaborira glavne situacije i koncepte te jasno artikulira pitanja i mogućnosti koje obrađujete.